

Maria Omberg
Patientsäkerhetsenheten

2016-06-08

Dnr RS/875/2016

Motion om Sprututbytesprogram

RS/875/2016

28 maj 2016 röstade alla 194 medlemsländer som ingår i WHO "Global Viral Hepatitis Strategy" som syftar till att eliminera hepatit B och hepatit C smitta till 2030. Som en del i denna strategi lyfter WHO fram vikten av att kunna erbjuda substitutionsprogram och rena verktyg till personer som injicerar droger. Smittskydds-enheten Region Jämtland Härjedalen ser också tillgång till sprututbyte som en viktig beståndsdel i landstingets verksamhet riktad till personer som injicerar droger i syfte att motverka och förhindra missbruk och blodburen smitta. Sedan 1997 har 110 individer ≤ 29 år anmälts med nyupptäckt hepatit C i länet där intravenöst missbruk angetts som smittväg. Senaste 1½ åren har 15 st fall ≤ 29 år anmälts, vilket visar på ett aktuellt samhällsproblem i vårt län.

Sedan tidigare har sprututbytesprogram införts i Region Skåne (Malmö, Lund, Kristianstad, Helsingborg), Stockholms läns landsting samt nyligen även i Region Jönköping. Såväl Uppsala som Göteborg har långt framskridna planer på att stata upp en verksamhet och såväl i Norrbottens läns landsting som i Västerbottens läns landsting pågår konkreta samtal mellan berörda parter. I samband med projektet *Smittskydd och injektionsmissbruk, Jämtlands läns landsting 2012-2014*, gjordes en fristående utredning kring sprutbytesverksamhet inom Region Jämtland Härjedalen. Utredning fann att,

då resurser och politiskt initiativ i frågan i nuläget saknas, ser

Patientsäkerhetsenheten att det för närvarande inte finns förutsättningar

för att integrera ett sprututbytesprogram i befintlig verksamhet.

Sprututbytesverksamhet har bedömts vara ett effektivt redskap i bekämpningen av smittsamma sjukdomar i världen och rekommenderas av myndigheter i Sverige och internationellt. Även om landstingen, i enlighet med det aktuella lagförslaget, ensam kommer bli huvudman för en sprututbytesverksamhet är det viktigt att de olika huvudmännen samarbetar och samverkar i frågor om personer som missbrukar droger. En sådan överenskommelse bör beskriva formerna för samverkan och respektive huvudmans ansvar för missbruks- och beroendevård.

Viktigt även med samverkan med närliggande regioner och landsting då det så kallade bosättningskravet kvarstår såsom lagförslaget är utformat. Varje möte med brukare är en potentiell möjlighet att motivera till vård och behandling, oavsett bostadsort. Tills dess att alla landsting erbjuder utbytesverksamhet är det ur smittskyddshänseende angeläget att ingen brukare på tillfälligt besök i ett landsting tvingas dela injektionsverktyg och därigenom öka risken för smittspridning. Det är därför av vikt att utredning av sprututbytesverksamhet sker i samverkan och dialog med närliggande landsting/regioner så att samma möjligheter erbjuds oavsett bostads-, eller vistelseort.

Smittskydds-enheten välkomnar därför motionen om Sprututbytesprogram Dnr RS/875/2016 och föreslår att Område Patientsäkerhet ges uppdrag att omgående utreda förutsättningar för ett införande av sprututbytesprogram inom Region Jämtland Härjedalen under 2017. Utredning bör ske i bred samverkan med exempelvis infektionssjukvård, beroendevård, socialtjänst, frivård, tandvård, mödravård, hud och könspoliklinik och länets kommuner samt i dialog med närliggande landsting.

Micael Widerström

Smittskyddsläkare

Region Jämtland Härjedalen

Maria Omberg

Verksamhetschef Område Patientsäkerhet

Region Jämtland Härjedalen

